

Sexuella trakasserier

Policy mot sexuella trakasserier vid
Solna Sundbyberg simsällskap 04

2011-12-28

Jan Sigurdh, Jonas Hägerhäll

Sammanfattning

Inom SS04 ska ingen behöva känna sig kränkt, trakasserad, diskriminerad eller känna obehag på grund av könstillhörighet eller sexuell läggning.

Inom SS04 accepteras ingen form av sexuella trakasserier.

Denna policy innehåller riktlinjer för förebyggande åtgärder samt vägledning för att på ett bra sätt kunna hantera konkreta fall av sexuella trakasserier. Policyn bygger till stor del på Riksidrottsförbundets policy mot sexuella trakasserier.

Syftet med policyn är att motverka och förebygga sexuella trakasserier samt ge vägledning för simmare, tränare, ideella samt anställda vid SS04.

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
VAD ÄR TRAKASSERIER PÅ GRUND AV KÖN OCH SEXUELLA TRAKASSERIER?	3
SEXUELLA TRAKASSERIER KAN VARA SEXUELLT OFREDANDE.....	3
ATT MOTVERKA TRAKASSERIER ÄR ALLAS ANSVAR	3
VÄGLEDNING NÄR TRAKASSERIER HAR ÄGT RUM	4
ÅTGÄRDER VID TRAKASSERIER.....	4
<i>Rapport</i>	4
<i>Anmälan</i>	5
<i>Polisanmälan</i>	5
<i>Uppföljning</i>	5
KONTAKTER MED MEDIA OCH PRESS	5
KRISHANTERING.....	6
MER INFORMATION	6

Vad är trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier?

Följande definition är inspirerad av EU-kommissionens och JämO:s definitioner. Den är anpassad till vår organisation och verksamhet.

- Sexuella trakasserier betyder ovälkommet uppträdande av sexuell natur som kränker flickor och pojkar, kvinnor och män, vilka är aktiva, ideellt arbetande eller anställda inom SS04.
- Trakasserier på grund av kön avses ett uppträdande som kränker flickors och pojkars, kvinnors och mäns värdighet och som har samband med kön, vilka är aktiva, ideellt arbetande eller anställda inom SS04.
- Det viktigaste kännetecknet för trakasserier är att de är oönskade av den som utsätts för dem.
- Avgörande är den utsattas upplevelse, inte trakasserarens motiv.

Sexuella trakasserier kan vara av olika slag, fysiskt, verbalt eller icke-verbalt. Det kan vara fråga om t.ex. oönskad fysisk kontakt såsom onödig beröring av en annan persons kropp, ovälkomna och återkommande förslag eller påtryckningar, oönskad visning av pornografiska bilder och texter, visslingar, blickar eller gester som är anstötliga. Det kan också vara annat uppträdande eller yttranden som svärta ner eller förlöjliga individen på grund av kön eller sexuell läggning.

Sexuella trakasserier handlar inte om en ömsesidig flirt, självklart är det tillåtet, utan om att någon utsätts för en ovälkommen handling med anspelning på sex. När sexuella trakasserier förekommer drabbar det ofta någon som står i en beroendeställning till en annan individ. Inom idrotten kan det t ex gälla en tränare eller en ledare som trakasserar en adept. Det kan också gälla barn/ ungdomar som utsätter andra barn/ungdomar.

Trakasserier är ibland oavsiktliga och har sin grund i tanklöshet, men är andra gånger avsedda att såra, trycka ned eller förnedra. En person kan välkomna ett och samma beteende från en individ men inte från en annan. Det kan t ex ha att göra med vilken relation personerna i fråga har till varandra.

Sexuella trakasserier kan vara sexuellt ofredande

Allvarliga sexuella trakasserier kan bestraffas enligt brottsbalkens regler om ofredande, sexuellt ofredande, sexuellt utnyttjande eller våldtäkt. Den som handgripligen antastar eller genom hänsynslöst beteende ofredar annan kan dömas enligt 4 kap 7 § för ofredande till böter eller fängelse i högst ett år. Den som sexuellt ofredar annan genom att allvarligt missbruka hans eller hennes beroendeställning eller hjälplösa tillstånd kan dömas enligt 6 kap 7 § för sexuellt ofredande till böter eller fängelse i högst två år. Om det varit sexuellt umgänge enligt ovan så döms den skyldige enligt 6 kap 3 § till fängelse i högst två år. Anses det grovt döms den skyldige till lägst sex månader och högst sex år. Den som döms för våldtäkt får enligt 6 kap 1 § lägst två och högst sex års fängelse. Är brottet grovt är det lägst fyra och högst tio år.

Att motverka trakasserier är allas ansvar

Idrotten är Sveriges största folkrörelse. Den allra största delen av verksamheten bedrivs ideellt, men det finns också många som är anställda inom idrottsrörelsen. I Sverige omfattar *jämställdhetslagen* (JämL), bestämmelser som ålägger arbetsgivare att arbeta mot trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier. Ideell verksamhet regleras inte av lagstiftningen, men SS04 anser det vara av vikt att idrottsrörelsen gemensamt tar ett tydligt avstånd från alla former av trakasserier.

Vägledning när trakasserier har ägt rum

Vägledningen ska underlätta för den utsatta och för SS04 där trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier ägt rum.

Felet begås alltid av den som trakasserar. Den utsatta har rätt att reagera på och agera mot sådant denna anser är kränkande. Några sätt för den utsatta är:

- Att markera att beteendet är oönskat genom att säga ifrån, eller be någon annan säga ifrån.
- Att söka stöd om det inte hjälper att säga ifrån.
- Att tala med någon i sin närhet som den utsatta känner förtroende för. I föreningen, specialidrottsförbundet och/eller på annan nivå inom idrotten finns personer att vända sig till, personligen eller genom ombud.
- Att skriva ned allt om det inträffade; datum, klockslag, vad som hände, eventuella vittnen och så vidare. Det är viktigt med bevismaterial om händelsen leder till en utredning. Den utsatta kan också beskriva sina upplevelser för någon närstående person som i sin tur kan skriva ner det inträffade.

Åtgärder vid trakasserier

När trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier har skett ska följande vara vägledande i den kommande hanteringen:

- Snabbhet
- Inhämtnad av yttranden från alla parter
- Diskretion
- Uppföljning

När en anmälan framförts eller en uppgift på händelse på annat sätt kommit till kännedom ska vi skyndsamt ta upp den akuta situationen. Det är inte minst viktigt om parterna möts i den vardagliga verksamheten. Efter en samlad bedömning ska Sportchef eller SS04 Styrelse besluta om den utpekade bör ta timeout tills frågan är utagerad. Den utpekade ska ges möjlighet att yttra sig innan beslut fattas.

Beroende på hur allvarlig händelsen bedöms vara ska en rapport, formell anmälan eller polisanmälan upprättas.

Rapport

Simmare, tränare, ideella och anställda ska rapportera en incident eller händelse till Sportchef eller Styrelse.

En rapport leder till en informell lösning.

Om trakasserier inte upplevs och bedöms vara av allvarlig natur kan en informell lösning vara att föredra. Det kan i vissa fall ske enbart mellan de berörda parterna eller genom ombud. Observera att det är den utsattes upplevelser som är avgörande, inte omgivningens tolkningar.

Barn och ungdomar rekommenderas att berätta om sina upplevelser för förälder och/eller annan vuxen person som denne har förtroende för. En vuxen person som får kännedom om sexuella trakasserier/övergrepp mot barn eller ungdom ska själv ta kontakt med barnets förälder och diskutera det inträffade. Finns det osäkerhet kring detta bör man först rådgöra med Sportchef.

En vuxen aktiv, ideell ledare eller anställd som har utsatts för sexuella trakasserier rekommenderas att berätta om sina upplevelser för Sportchefen diskutera det inträffade.

Det bör framhållas att en person som rapporterar om trakasserier inte därmed automatiskt ger en formell anmälan mot den anklagade. Mottagare av information om trakasserier ska iaktta tystnadsplikt. Ett ofta fungerande sätt att få trakasserier att upphöra är att klart och tydligt säga till den trakasserade att

dennes handlande upplevs som ovälkommet och kränkande. Det kan framföras av den utsatte själv, genom närstående person eller annat ombud till exempel Sportchefen.

Anmälan

Simmare, tränare, ideella och anställda ska anmäla trakasserier till Sportchef eller Styrelse. En anmälan leder till formella åtgärder.

En anmälan kan även göras direkt till Riksidrottsförbundet.

Om den informella hanteringen av en incident eller händelse inte leder till någon förändring eller om det inträffade är av mer allvarlig natur ska trakasserier anmälas till Sportchef eller Styrelse. Utredningen görs normalt av Sportchefen och ska ske snabbt och med respekt för både den utsatta och den anklagade. Den utsatta har alltid möjlighet att ta tillbaka sin anmälan.

Detta gäller i utredningsarbetet:

- båda parter ska bli hörda och få utveckla sina argument och synpunkter
- uppgifter som lämnas bör skrivas ner för kontroll, sekretess ska beaktas så att parternas personliga integritet skyddas
- namn och innehåll i anmälan får inte delges andra än dem som deltar i utredningen
- om den anmälda anses skyldig kan sanktioner bli aktuella

Formella åtgärder bör alltid planmässigt följas upp under en tid för att garantera att trakasserier har upphört.

Om det visar sig att den anklagade är skyldig kan disciplinära åtgärder såsom varning, omplacering, diskvalifikation, avstängning (ideella), uppsägning (anställda) eller polisanmälan komma att vidtas

Polisanmälan

Har trakasserier varit av så allvarlig art att de kan anses vara av brottslig karaktär skall det lämnas en polisanmälan vid lokal polismyndighet.

Uppföljning

Oavsett vilka åtgärder som vidtagits, är det viktigt att dessa följs upp för att kontrollera att trakasserier har upphört. Har det skett en formell anmälan ska arbetsgivaren eller idrottsorganisationen utföra denna kontroll.

Kontakter med Media och Press

Sexuella trakasserier har ett massmedialt intresse och vi kan därför komma att kontaktas av journalister. Det är viktigt att vi hanterar kontakter med journalister på ett korrekt sätt, att vi lämnar riktiga uppgifter samt att krav på diskretion upprätthålls.

Inom SS04 är det endast Sportchef och Styrelsens Ordförande som uttalar sig officiellt i dessa ärenden.

När media eller press tar kontakt, anteckna namn och telefonnummer och meddela att Sportchef eller Styrelsens Ordförande kommer att ta kontakt inom kort. Journalister är duktiga på att få kommentarer och kommer att pressa att få ett uttalande. Gör inga uttalanden och ge inga kommentarer, hänvisa alltid till Sportchef eller Styrelsens Ordförande.

Krishantering

Sportchef bör så tidigt som möjligt bedöma om den utsatta är i behov av professionell samtalshjälp och i så fall rekommendera detta. Vid allvarigare och/eller återkommande former av trakasserier kan det vara nödvändigt att den skyldige bereds någon form av stöd för en beteendeförändring. Detta kan också villkoras som en del av de sanktioner som eventuellt vidtagits. Varje utredning bör närmare överväga behov och utformning av ett sådant stöd. Har händelsen blivit allmänt känd i ett större sammanhang och därmed påverkat arbetslagets eller föreningens förutsättningar att fungera kan det finnas skäl att ge stöd också för detta. Det är emellertid av största vikt att beakta integritet och tystnadsplikt.

Mer information

Riksidrottsförbundet och SISU Idrottsutbildarna

www.rf.se

www.sisuidrottsutbildarna.se

Tel 08 - 699 60 00

JämO

www.jamombud.se

Tel: 08 - 440 10 60

BO (Barnombudsmannen)

www.bo.se

Tel: 08 - 692 29 50

Bris (Barnens rätt i samhället)

www.bris.se

Barnens hjälptelefon: 0200 - 230 230

Föräldratelefonen: 077 - 150 50 50

Rädda Barnen

www.rb.se

Tel 08 - 698 90 00

Föräldratelefonen: 020 - 786 786

HOPP Riksorganisation mot sexuella övergrepp

www.hopp.org

Tel: 08 - 644 03 55

Jourtelefon: 020 - 44 33 55

Vårdguiden (Stockholms läns landsting)

www.vardguiden.se